

ИЗЛИЗА

в

Неделя, Вторник,

Четвъртък и Сбота

Абонамент за България:

За година . . 16 лв.

6 м-ца . . 8 .

3 м-ца . . 5 .

За странство:

За година . . 30 лв.

6 м-ца . . 15 .

винаги прѣплата

Единъ брой 10 стот.

ТЪРГОВСКИ ФАРЪ

Варн. Градска Библиотека

Тукъ

LE PHARE DU COMMERCE.

СУБСИДИРАНЪ ОТЪ ВАРНЕНСКАТА, СОФИЙСКАТА И БУРГАЗСКАТА ТЪРГОВСКИ КАМАРИ.

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия, земледѣлие и индустрия.

Уредниството се помѣщава въ собствения домъ на уредника.

Пощ. кутия № 61

Уредникъ: Г. ДРАГУЛЕВЪ.

За обявления:

гармонденъ редъ на I-ва

стр. 1 лв., на II-ра и III

стр. по 70 ст. на IV-та

стр. 20 стотинки.

За повече обявления

се прави особено спо-

ражение.

Съобщения, рѣкописи и

суми се изпращатъ до

уредника П. Драгулевъ.

Единъ брой 10 стот.

Жакъ Паукеръ

техническо бюро — Букурещъ — София.
телефонъ 900. Бул. Мария Луиза 79.

Голѣмъ депозитъ на трѣби, съединителни части, помпи, желязни децимали — кантари безъ драмове, си-
стема Гарвенсъ, маркучи за вино, бира и вода, кожи, ремѣци отъ балата и камилска косъмъ. отъ най-
добро качество, копринени сита за драшна, колани, кофи за елеватори, чукове за воденични камъни, вен-
тили за вода и пара, кранове, манометри, навивки за високо напъване, водни навивки, навивки отъ асбестъ,
червени плочици клиннеритъ, асбестови плочици и пр. и пр.

ГОЛѢМЪ ДЕПОЗИТЪ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ МАТЕРИЯЛИ.

„МЕТЕОРЪ“

масла за прѣгрета пара отъ най-добра и гарантирана марка.

ГАВРИЛЪ ПЕНЕВЪ & С-ие

Командитно дружество — БУРГАЗЪ.

Командитѣри ВЕЛИКО ХРИСТОВЪ СИНОВЕ & С-ие,

Голѣмъ складъ на желязни грѣди (пугрели), цементъ, хи-
дравлическа варъ, цинкъ, калай бакъръ, ламарина, бѣло тене-
ке, синъ камѣкъ, колониални стоки: кафе, захаръ, торби
калкута, безиръ, бон и пр.

Доставка на сѣщитъ отъ направо.

Кредитно Акционерно Д-ство „НИВА“ — Каварна.

SOCIÉTÉ DE CRÉDIT PAR ACTION „NIVA“

— à SAVARNA. —

ВЛОГОВЕ ПРИЕМА:

БЕЗСРОЧНИ съ: 5% г. лихва; СРОЧНИ за 1 г. съ 6% год. лихва;
СРОЧНИ за 3 г. съ 7% год. лихва; СРОЧНИ за 5 г. съ 8% год. лихва.

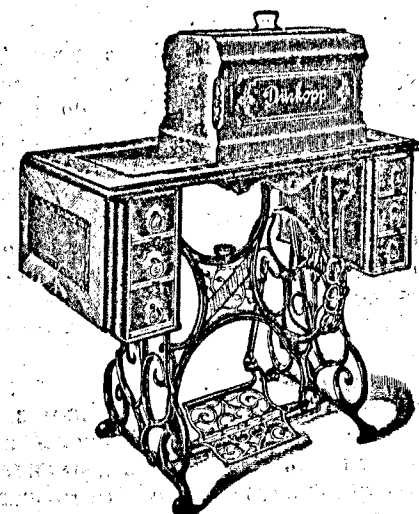
За суми по голѣми отъ 10,000 л. особено споразумение.

Извършва, наедно съ това, слѣднитѣ кредитни, търговски операции:
отпуска кратко-срочни заеми срѣщу лични и реални гаранции; открива
спецални текущи сѣтки на кредитоспособни земледѣлци и тър-
говци, срѣщу залогъ и ипотека на движими и недвижими имоти, срѣ-
щу добитѣкъ, земледѣлчески произведения, машини и цѣнни книжа;
шкантира и инкасира всѣкакви търговски и нетърговски ефети (по-
лици и др.); купува и продава за чужда сѣтка недвижими имоти въ
района на балчиската околия; прѣдставява търговски и индустри-
ални фирми; приема влогове за съестяване съ процента за безсроч-
нитѣ влогове; финансира прѣдприятия отъ търговски и
индустриаленъ характеръ и пр. и пр.

Чимшировъ & Сребровъ

ВАРНА.

Прѣдставителство, комисиона, експедиция.

Искате ли да при-
тежавате една усъ-
вършенствуванa ма-
шина за шевъ, която
работи на лѣво и на
дѣсно струвайки
много ефтино?

Изисквайте винаги прочутата

марка „Dürkopp“

Реномирана въ цѣлъ свѣтъ за не-
пата здравостъ и красивостъ.
Отнесете се за по-подробни свѣде-
ния при Генералния Прѣдставителъ:

АЛБЕРТЪ Б. САМУЕЛЪ — ВАРНА.

Австрийско Параходно Дружество Ллойдъ.

Приврѣменно зимно разписание.

Параходатъ пристигатъ отъ Цариградъ въ Варна всѣки петѣкъ сутринтъ
и заминаватъ сѣщия денъ вечертъ за Кюстенджа, въ връщането си отъ Кю-
стенджа, пристигатъ въ Варна вторникъ и заминаватъ сѣщия денъ за Бургасъ
и Цариградъ.

Параходитѣ отъ Одеса пристигатъ въ Варна всѣка втора срѣда сутринъ-
та и заминаватъ сѣщия денъ направо за Цариградъ.

Забѣлѣжка Безъ отговорностъ въ случай на измѣнения или карантинни

мѣрми,

Обявление.

Продава се чифликъ съ всички стопански удобства и принад-
лежности съ повече отъ 800 декара, ниви, ливади гора, лозя, ово-
шна градина.

Чифлика прѣдставлява едно уредено стопанство, удобно за
всѣки купувачъ.

Желѣющитѣ да го купятъ да се отнесатъ до редакцията на
вѣстника ни.

Сапунена фабрика „СОЛУНЪ“

НА

Братя Каназиреви

въ София.

Произвежда частъ марсилски сапунъ 72%, който не отстъпва по
нищо на истински и марилски тапъвъ подъ западна марка „Бориславъ“.
Единствени производители на прочутия сапунъ за пране
„Прогрессъ“ „Солунъ“ и „Екстра“.

Порѣчки на едро изпълнява изъ-акуратно.

I-ва Българ. Парна Сапунена Фабрика
„РАЗЛОГЪ“,
на Братя Каназиреви & С-ие, Бургазъ.

Пустна въ редовна продажба произвежданитѣ въ нея най-добро-
качествени марсилски, турски и др. сапуни.

Клиентитѣ ѝ ще намѣрятъ винаги най-изгоднитѣ условия и аку-
ратно изпълнение на порѣжитѣ си.

Цѣни безъ конкуренция.

Два милиона

ШЕВНИ МАШИНИ „ГРИТЦНЕРЪ“

е произведена фабриката

отъ 1902 до 1910 година, а 1,000,000 отъ 1872 до 1902 година!
Това голѣмо увеличение на производството се дължи на силното
разпространение на Гритцнеровитѣ машини поради тяхнитѣ голѣми
прѣимущества надъ другитѣ шевни машини!

Не купувайте машини, до като не прѣгледате Гритцнеровитѣ,
защото само тѣ сѣ най-усъвършенствуванитѣ, най-солиднитѣ и
най-гарантиранитѣ.

Главни прѣдставители за България:

Бр. К. Бѣклови — Русе, Варна, София.

Прѣдставителства въ всички градове.

Постоянни механици на разположение на клиентитѣ ни за без-
платни поправки.

Къщата
ПЕТРОВИЧЪ, КИРЧЕВЪ С-ие
въ София

ОБЯВЯВА

че нейния съдружникъ и управителъ М. Кметовъ, дългогоди-
шенъ, митнически управителъ, се сдобилъ съ нѣща по митническата слу-
жба помощници и възбнови специалния отдѣлъ на къщата за об-
митава на разни вносни и износни стоки при митницитѣ София,
Варна, Бургасъ и Сомовитъ. Г. г. търговцитѣ, както отъ градътъ
София, тъй и отъ провинцията, които би ѝ възложили работата си,
ще намѣрятъ при нея най-голѣма редовностъ и възможната бързина.

Къщата продава:

Разни видове солъ, руска газъ, анадоиски востѣкъ, цементъ
и хидр-влическа варъ отъ извѣстната фабрика „ПАНЕГА“ и купу-
ва и продава разни стоки за чужда сѣтка.

За знание.

Являва се на интересующитѣ се търговски къщи нуж-
дающитѣ се за прѣдставителство на артикулитѣ имъ отъ раз-
нѣтъ родъ за Силистренско, Куртбунарско и Тутраканско да
се обвърнатъ, като испратятъ условията си до Господина

Иванъ Балкански — Силистра.

Комисиона-Прѣдставителство.

ПЛЪВЕНЪ

ЦИМЕНТОВА ФАБРИКА

„ЛЕВЪ“

ПЛЪВЕНЪ.

Първа по родѣтъ и по модерната си инсталация въ цѣлия

Балкански Полуостровъ

„ПОРТЛАНДЪ“

цементъ марка „ЛЕВЪ“ е извѣстенъ и констатиранъ като единъ отъ

най-добритѣ цемента.

МѢСТНО ПРОИЗВОДСТВО.

Прѣвъзходствува всички цемента, които се внасятъ въ

царството. Удобренъ за държавни постройки отъ

Министерството на Обществениитѣ сгради съ

протоколъ отъ 16 май 1911 година.

Свидѣтелства отъ прочутия професоръ Dr Wilhelm Michaelis,
Berlin и отъ F. L. Smidt & Co, Copenhagen.

Годишно производство 2000 (два хиляди) вагона

Доставя при износни цѣни I во Българско Дружество „Левъ“

за фабрикация на цементъ и хидравлическа варъ — Плѣвненъ.

Телеграф. адресъ: Д-во ЛЕВЪ — Плѣвненъ.

Телефонъ № 116.

Прѣдставителъ за Варна В. В. Поповъ.

МАРКА „ЛЕВЪ“

Петръ Ю. Канджевъ с. Чаиръ.

Важно.

Съобщавамъ на интересующитѣ, че имамъ готови скла-
дирани 150 хиляди цигли (марилски керемиди) при фа-
бриката си въ с. Чаиръ, по модела на Д-во „Трудъ“—Русе.
Стоката е доброкачествена и отлична — бѣли и червени.
Ще имамъ складъ и при гара Стражица. Купувачитѣ ще
останатъ крайно доволни. Продавамъ ги фр. Чаиръ 100 лв.,
фр. Гара Стражица 115 лева хилядата. Желѣющитѣ да по-
бързатъ съ порѣжитѣ си.

ЧИНОВНИЧЕСКО

КООПЕРАТ. СПЕСТОВНО-ЗАСТРАХОВАТЕЛНО Д-ВО

Основано на първи май 1905 година въ София.
На 1. X. 1911 г. т. е. само за 6 години брой 8,270 члено-
ве, застраховани за 26,955,250 лева.

Здр вѣтъ основи на дружеството почиватъ върху мощни принципи:

Единъ за всички и всички за единъ

Затова застрахованитѣ при дружеството, само като поддържатъ застрах-
овнитѣ си съ годишни вносове най-износни и при условия най-либерални, сѣ
негови равноплатни членове, участвуващи въ управлението и печалбитѣ му:

тъ сѣ значи неговитѣ ступани.

70% ОТЪ ПЕЧАЛБИТЪ се раздаватъ на членоветѣ му въ форма на про-
гресивенъ дивидендъ. Друга частъ отъ печалбитѣ послужва за образуване

фондове за общеползени цѣли: давне помощи на заболѣли членове, по-
стройка на санитарниумъ за сѣщитѣ и пр.

МАТЕМАТИЧЕСКИ РЕЗЕРВИ, на сума 1,625,000 лева, единствената солид-
на гаранция за всѣко застрахователно дружество, сѣ пласирани изключи-
телно въ държавни и гарантирани отъ държавата цѣнни книжа, всѣкиятъ

депозирани въ Българската Народна Банка.

ПОЛИЦИТЪ на дружеството сѣ въ сила и прѣзъ врѣме на война, безъ
всѣкакви прѣдварително плащани сѣщия допълнителни премии.

На тия и други НЕРАВНИМИ ПРЕИМУЩЕСТВА, дружеството дължи
постигнатия до сега и безспорно увеличаванъ успѣхъ.

Търговско Акционерно Д-во „Земледѣлецъ“ — Ст. Загора.

- Открива текущи сѣтки подъ лична и реална гаранция.
- Отпуска заеми срѣщу лично порѣжителство, цѣнни книжа,
срѣщу стоки и зърнени произвѣдания, скъпоцѣнни прѣдмета и пр.
- Присма срочни влогове и на текуща лихвенна сѣтка.
- Върши инкасо на мѣстни и чуждестранни полици и записи.
- Купува и продава всѣкакви цѣнни книжа: държавни ренти,
софийски облигации, акции отъ застрахователни, кредитни и индустриални дружества.
- Скантира търговски полици и записи.
- Върши безплатно справки на номерата отъ разни тиражи.

Варненско Градско Общинско Управление.

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 745.

гр. Варна, 13 януарий 1912 година.

Обявява се, че на 18 февруарий т. г. до 11 часа сутринта, ще се произведе новъ търгъ съ тайна конкуренция въ общинското управление за отдаване на закупувачъ общинския приходъ „Кръвнина“ прѣзъ н. г.

Приблизителна стойностъ 84,000 лева.

Залогъ 4,200 лева.

Г. Г. конкурентитѣ въ офертитѣ си трѣбва да укажатъ само стойността отъ кръвнина безъ епизоотическата връзнина, която ще се събира 5%, прѣсметнатата върху чистата кръвнина.

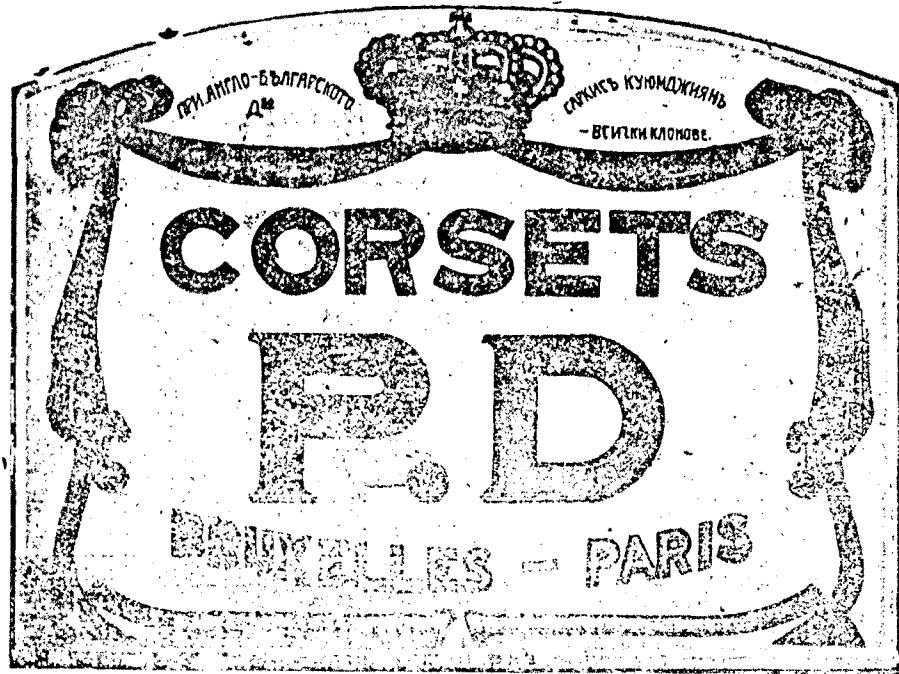
Кметството.

А. Илиевъ & С-е

Централъ Варна, клонове: Бургазъ, София, Русе, Сомовитъ, Пловдивъ и Шуменъ.

Комисиона и експедиция.

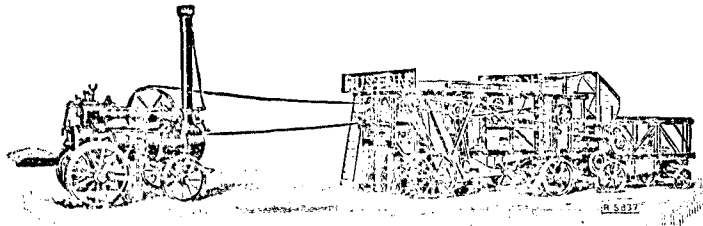
Продажба: ГАЗЪ, СОЛЪ, МИНЕРАЛНИ, МАСЛА ЗАХАРЪ и МАРСИДСКИ КЕРЕМИДИ

В. ШААДЕКЕРЪ

Варна — Русе — Плѣвенъ.

най-голямъ складъ съ:

МОТОРИ за бензинъ, МОТОРИ за нафтъ, ГАЗОЖЕНИ МОТОРИ и ПАРНИ гарнитури вършачки, всѣкакви парни машини за индустриални цѣли.
Всичко отъ фабриката
Рустонъ, Прокторъ и С-е Л-тдъ
Линколнъ — Англия.

I-ва Варн. фабрика за циментови и гипсови издѣлия

А. Василевъ и С-е — Варна

Има честь да извѣсти на интересующитѣ се, че въ депозита на фабриката ни има въ голямо количество и на съвършено износни цѣни най-доброкачествени и съ изпитана солидностъ слѣднитѣ видове циментови и гипсови издѣлия:

1) Цѣвни плочи отъ обикновенъ до най-луксозенъ типъ съ и безъ релефи за бани, кухни, антрета и др.; — 2) Трогари и дворни плочи, както и бордюрни камане; — 3) Разни видове блокове за покли на здания; 4) Канализационни трѣби, равни разѣри; — 5) Подпрозоречни, надпрозоречни и подпокривни корниз; — 6) Обикновени и цѣвни съ или безъ мозайка стѣпала, цѣли балкони, стѣпала и пр.; — 7) Имитация на чарни, червени, сиви мраморни плочи поларни и матови, мозайчна работа; — 8) Гипсови издѣлия: капители, корниз, орнаменти, розети, балюстри, консоли, фризове надъ врати и прозорци и пр. и пр. Особено внимание обръщаме на скулптурнитѣ издѣлия, които се изработватъ отъ специалистъ скулпторъ.

Телеграфически адресъ: Циментфабрикъ Василевъ. Телефонъ № № 63, 154.

Поржикитѣ се изпълняватъ бързо, при условия и цѣни много износни.

Прѣдставители: Бургазъ: Износно Вносна Банка; Добричъ: К. А. Пачевъ & А. Калчевъ; Балчикъ: Баю Добревъ & С-е; Провадия: Никола Кирчевъ и Шуменъ: Д. Шеревъ & С-е.

Отъ фабриката.

К. Сенкевичъ.

Придобивката на златото и сточнитѣ цѣни.

Количествената теория на сточнитѣ цѣни, които туря образувачето на послѣднитѣ въ зависимостъ отъ придобивката на златото, трѣбва да бъде безусловно отхвърлена.

Въпроса за влиянието върху цѣнитѣ отъ количеството на паритѣ има своята история. Окончателна формулировка получи той въ началото на XIX вѣкъ въ Англия, подиръ прѣкръжаването развѣната на банкнитѣ отъ Английската Банка. Всичкиятъ найвидни икономисти отъ онова врѣме бѣха партизани на количествената теория на паритѣ. Слѣдъ това сѣщата теория намѣри горѣшния защитници въ лицето на биметалиститѣ въ врѣме на спора за валютата.

Основното положение на тая теория се свежда къмъ слѣдното: цѣната на сточитѣ се равнява на частното отъ дѣленето количеството на паритѣ въ дадена страна въ даденъ моментъ съ количеството на сточитѣ.

Макаръ че тя се най-категорично опровергава отъ целъ редъ учени, тая теория до сега още има свои партизани. Тѣя напр., въ неотдавна излязлата брошура на професоръ Игасевъ: „Също да се обясни послѣдваното на живота?“ на стр. 21 е казано: И тѣй въ послѣднитѣ десетъ години се уголѣми сумата на паритѣ въ обращение; и, въ оное по-голяма степенъ, се умножила извѣститѣ на паритѣ и развѣха се начинитѣ за произвеждане платежитѣ безъ всѣка намѣка на паритѣ. Тая дѣя условия трѣбваше да занаятъ за себе си съ повишение на цѣнитѣ. Неправилността на подобни твърдения се свежда къмъ слѣдното.

Поддржатели количествената теория на паритѣ смѣватъ 2 функции на тия послѣднитѣ: ордианата на обмѣната и ордианата за събѣстване на цѣнноститѣ, тѣхната „концентрация“. Въ всѣка страна грамадното количество пари (не само металически!) се намира въ вложнитѣ банки и у частнитѣ лица въ качеството на извѣстенъ капиталъ, назначението на който е да се употреби той до поискането отъ пазарната конюнктура. За владѣтели на имоти, прѣобрѣнати така въ пари това е едта огромна изгода, защото паритѣ, бидѣйки капиталъ, облажаватъ едновременно и съ покупателна сила. Всички тия запаса отъ пари, т. н. „hoards“, количествената теория за паритѣ ги счита за съставни части на наличното обращение. Но това е невѣрно. Ако ние приемемъ, че наличността на горѣспоменатитѣ „hoards“, то ще получимъ заключение противоположно на заключението на количествената теория, а именно, че цѣнитѣ опрѣдѣлятъ количеството на нуждитѣ за обращение пари, защото при подвижане на цѣнитѣ търсенето на пари ще се удовлетворява отъ запаситѣ на паричния капиталъ. Ето главното теоритическо възражение противъ количествената теория на паритѣ.

Не само отъ теоритическа гледища точка, но и на основание фактитѣ и статистиката, ние можемъ да се убѣдимъ, че бѣлженето отъ 70-тата година на миналия вѣкъ общо понижение ние на цѣнитѣ не се намира въ свързка съ придобивката на златото, явяващо се като валюта на свърѣмнитѣ културни държави, съ неговото ужъ поскупяване, поради намаленото запаса на тоя металъ. Миѣннето по това, че количеството на ежегодно добиваното злато е недостатъчно за удовлетворяване пазара, на врѣмето си намѣри единъ яркъ защитникъ въ лицето на геолога Зюса (въ 80-тата година), който се стараше да докаже, че по чисто геологически причини придобивката на златото постепенно ще намине да намалява. Тукъ не е мѣстото да се цитиратъ неговитѣ аргументи, ще посочимъ само, че статистиката опровергава прѣдположението на Зюса. Добиването на златото въ послѣднитѣ 50 години, наредъ съ другитѣ икономически показатели, е дадено въ долната таблица:

Години	Свѣтов. доб. на злато	Index Number	Свѣтов. емисия на банкнитѣ цѣни	Отбѣн. въ Лондонъ
1861—1865	43	153	—	122
1866—1870	43	137	—	86
1871—1875	39	133	—	76
1876—1880	43	119	52	74
1881—1885	40	107	41	86
1886—1890	44	100	68	90
1891—1895	63	98	68	66
1896—1900	101	93	101	81
1901—1905	125	97	141	86
1906—1910	169	109	192	96

Отъ 80-тата година придобивката на златото непрѣкъснато е расло. По такъвъ начинъ, прѣдсказването и опасяването на Зюса се опровергава отъ фактитѣ: за оскудяването на свѣтовнитѣ запаса отъ злато не може и рѣчь да става. Но сами цѣнитѣ за придобивката на злато могатъ да се видятъ недостатъци. Може би, благодарение на това, че въ сегашно врѣме всичкиятъ културни страни въвежда златното обращение, количеството на златото относно по бавно расте, отколкото търсенето върху него отъ страна на обращение? Това опасение сѣщо е неоснователно. Макаръ че въ началото на 70-тата година отъ XIX вѣкъ придобивката на златото и да спадаше, петъ европейски държави пакъ прѣмѣнаха къмъ златната валюта. А, при все това, тогавашъ търговскитѣ обороти, напр., на Германия бѣ вътрѣзъ голѣмъ. Обаче, той се насити съ злато и повишение на цѣни почти нѣмаше или имаше незначително и обясняваше се съ промиш-

лениния подежъ въ това врѣме. Слѣдователно, периода на най-голямата нужда отъ злато си остана неостѣлѣла на съ повишение на цѣнитѣ.

Сѣга да се обрѣнемъ къмъ общото движение на цѣнитѣ. Характеристиката на това движение се черпи отъ „index number“ на английския журналъ „The Economist“. Неговата данна се касаятъ до 22 вида стоки (за всѣка отдѣлно и за всички вкупомъ). За общопризнати недостатѣци на „index“ се смѣтатъ най 1) това, че той не обхваща всичкиятъ родово стоки, 2) не взема въ внимание качеството и количеството на сточитѣ, т. е. тѣхния икономически згоденъ вѣкъ (тегло) и 3) взематъ се цѣнитѣ отбѣлжани само въ рѣководния пазаръ (Лондонъ), а не реалнитѣ продавни. Макаръ че тия недостатѣци сѣ на лице, index на английския Икономистъ се явява единичния източникъ, отъ който може да се почерпятъ свѣдения за общото движение на цѣнитѣ. Какъ се движатъ всесвѣтскитѣ цѣни по index? Какъ се вижда отъ нашата таблица, тѣ до началото на XX в. неизмѣнно падатъ. Това нагледъ, свидѣлствува за правилността на твърдението, че златото е недостатъчно, че послѣдното се е повишило въ цѣнността относно всички други стоки и тѣхната цѣна поради това е спаднала. Но това е само правидно; разгледането по отъ близо фактитѣ ще докаже отсѣтствието на връзката между количеството на златото и цѣнитѣ на сточитѣ.

Така, високитѣ цѣни отъ началото на 60-тата година до половината на 70-тата се обясняватъ съ международнитѣ военни събития: послѣднитѣ отъ кримската война, отъ американската гражданска война, австро-пруската война. Тукъ трѣбва да се притрути усиленото ж. п. строителство на онова врѣме, алабамския споръ и т. п. Тия събития, естествено, задѣлжваха и нарушаваша тенденцията на цѣнитѣ къмъ падане. Но съ настѣпането отъ половината на промежутъка между 60-та и 70-та година цѣнитѣ бързо начнаха да падатъ (повишение и то незначително се съгледва само въ XX в.) и измѣненията или колебанията имъ зависяха съ произвождана само отъ кризиситѣ—съ тѣхъ върѣвѣха паралелно. Така, напр., врѣмето въ края до 80-тата година отъ XIX в. се характеризира съ икономически подежъ и цѣнитѣ растяха (приемайки 1900 г. за 100, ний за 1886 г. имаме 91, а за 1890 вѣчь 104); сѣщото имаме за 1890 и за 1907 (въ послѣдната цѣнитѣ бѣха 116, а въ 1908 г. паднаха до 103).

Тия частни колебания на цѣнитѣ не нарушаватъ общата имъ тенденция къмъ падането. Такъвъ е факта, и пита се, отъ що се прѣдизвиква това общо падане на цѣнитѣ: отъ поскупяване на златото или отъ други причини, които нищо общо съ придобивката и цѣнността на паричния металъ нѣматъ.

И тукъ въ първата глава настѣпва случай да се тури понижение на издржжикитѣ въ производството (уголѣмнене производителността на труда) и транспорта, нови източници на снабдяването съ сурови материали (американска шпейница), отстрѣняване на посрѣдницитѣ и т. п. Всичко това не е мѣжко да иллюстрира примѣритѣ. Напр., на всѣки заежъ въ чуждното производството работникъ въ Руския Югъ още въ 1890 г. се падаше 990 пуда, въ 1909 г.—вѣчь 2,325 п. По-нататъкъ отъ друга областъ: подъ земледѣлческата култура на цѣлия свѣтъ въ 1860 год. се смѣташе 583 мил. акра, а въ 1888 г.—вѣчь 807 мил. Очевидно, заемането на земнитѣ площи подъ културата отиваше, както се усещаша отъ цѣфитѣ, съ повече бързъ темпъ (свѣтовното население въ това врѣме се е уголѣмилъ съ 10—12 процента, а площата на култивираната земя съ 28%). отъ търсенето продукти въ земледѣлството и че цѣнитѣ на послѣднитѣ трѣбваше да паднатъ. Това се и изрази въ тѣй нарѣчената земледѣлческа криза въ Западна Европа, която повлѣче подиръ себе си прѣустройването на всичкото селско стопанство на културния центъръ (прѣхода къмъ производството на скороразвѣлжитѣ се продукти отъ селското стопанство). Отъ тоя кризисъ Зап. Европа се съвзе едва сега.

При това издржжикитѣ на транспорта се понижиха извънредно — (напр., въ 1880 г. прѣвоза на единъ бушелъ жито отъ Америка въ Англия струваше 9,5 пенса, а въ 1905/07 г. г. тя намнаше сѣдно 1,6 п.). По-нататъкъ разволя на желѣзнитѣ пѣтиши ни свърза съ такива мѣста на производството, които вслѣствие природнитѣ условия можаха да даватъ продукти по най-ефтината цѣна.

Но може би, че двата факта, намаляването на издржжикитѣ и поскупяването на златото, сѣ дѣйствуватъ паралелно? И на това питане трѣбва да се отговоримъ отрицателно. Както ние вече казахме, при общата тенденция на цѣнитѣ да падатъ, имаше периоди на частно повишение и падане на цѣнитѣ, прѣдизвикани отъ икономически подежъ и отъ депресията, а между това въ добиването на златото нѣмаше никакви промени. Но при тѣй трѣбва да се забѣлжи, че има прѣдметъ, цѣната на които въ всичкото врѣме расте. Да се вземе, за примѣръ, земята, рѣста въ цѣната на която се обяснява съ повишението на ренната въ свързка съ рѣста на населението. Въобщо ние мислимъ, че за всѣки родъ стоки могатъ да се намѣритъ тия или други причини за

измѣнение на цѣнитѣ на тази стока—вънъ отъ всѣка зависимостъ отъ придобивката на паричния металъ.

Та иначе не може и да бжде. Златото е металъ, който се изнася съвѣтъ бавно; ежегодната придабавка на златото поради това съставлява толкова незначителна голѣмина въ сравнение съ неговия запаса, че за нейното влияние не може и дума да става, особено пъкъ при свърѣмения разволя на кметита и бързината на обращение на паритѣ. Въ 1900 г., напр., количеството на употребеното въ монета злато се отнасяше къмъ запаса му въ монета, както 1: 27.

Та и а priori можеше да се прѣдвиди, че капиталистическото производство съ неговитѣ периодически смѣни на промишлени подежъ, трюндерството и спекулативната масова разбързаностъ и развѣхнатостъ—съ пълния отпадъкъ на промишлената дѣйностъ, съ неговото вѣчно наждане въ прѣдлагането на търсенето, се намира при конструирането на цѣнитѣ вънъ отъ всѣка зависимостъ отъ нищо количеството на ежегодно добиваното злато. И това е толкова повече за разбиране, че нуждата отъ злато за паричното обращение, прѣдвидъ на употребяването суррогатитѣ отъ пари и въвеждането на смѣнитѣ институты, въ сегашното врѣме е твърдъ мѣлка. Макаръ, обаче, че златото до сега сѣ жи като основа на свѣтовното парично обръщение, то по сумата на оборотитѣ далечъ отсѣпва мѣсто на обръщението на кредитнитѣ документи. Даже въ всѣкидневния оборотъ златото се измѣства отъ чековѣтъ.

Нѣма нужда да се говори, че крупни платежи съ звонкова монета ставатъ изключително рѣдко.

Като суррогати металическитѣ пари служатъ: векселѣтъ, банкнотитѣ, чековѣтъ и др. т. Изготвитѣ отъ тѣхното употребяване сѣ извѣстни на всѣкогоспестяване разносикитѣ по пазенето, по изпращането, а главно измѣстването отъ оборота звонковата монета (златото прѣдимино). Нѣколко примѣра ще пояснятъ нашата мисль.

Отношението на всесвѣтската емисия къмъ количеството на добитото и обрѣнатото въ монета злато въ 1900 г. бѣше 12: 1, а въ 1910 г. вѣчь 16: 1. Но тукъ не сѣ вземени въ внимание операциитѣ на смѣнитѣ палати. При тѣхъ ролата на златото още повече отсѣпва на заденъ планъ. А именно: споредъ даннитѣ на американската статистика Нью-Йоркската смѣтна палата при своитѣ смѣтки употребяваше злато въ % къмъ всичкия смѣтководенъ оборотъ въ 1898 г.—5,9%, въ 1899 г.—5,4%, въ 1905 г.—4,3%, въ 1907 г.—4%. Както отъ тия, така и отъ прѣдиданитѣ данни се вижда, че участието на звонкова монета при смѣнитѣ се намалява споредъ разволя на стопанския животъ.

По-нататъкъ, както е извѣстно, Англия е свѣтовния центъръ на смѣнитѣ и не може да има споръ върху тѣй, че търговскитѣ и обороти сѣ доста повече отъ германскитѣ. А между това въ сѣрдата между 90-тата година, както твърди Шапелъ, въ Англия бѣха дастанти 2,000 милиона марки, а въ Германия за по малки обороти нужди бѣха 2,380 мил. марки.

Абсолютнитѣ цифри върху оборотитѣ на смѣнитѣ палати сѣ сѣщо колосални. Напр., въ Нью-Йоркската смѣтна палата оборота въ 1907, се е развилъ на 95,351 мил. долара. И почти цѣлия тоя колосаленъ оборотъ бѣше направенъ чрѣзъ писане и приписване на смѣнитѣ. Кѣждѣто капиталистическия животъ бѣше съ по-силентъ темпъ, тамъ и злато е нужно по-малко; а защото капиталистическия разволя се повече и повече разпространява, то има надежда, че и потребта отъ злато съ врѣме ще бжде по-малка. На даромъ се правятъ опити за характеризирание нашия стопански животъ, като стопанство кредитно, дошло да смѣни паричното: кредитния документъ прави ненужно златото, изпѣжда го отъ оборота.

Още едно обстоятелство свидѣлствува, че въ сегашното врѣме не се чувствува силна потребта отъ злато и поради това не става и дума за влиянието на придобивката му върху цѣнитѣ. Ние мислимъ тукъ за банковата политика на дисконтия процентъ и за издаването на банкноти. Ако имаме голѣма нужда отъ злато, то банкитѣ бѣха повишили дисконта, за да задържатъ златото въ своитѣ валагалища. Това въ дѣйствителностъ не се съгледва. Дисконтия прѣцентъ се колебае само паралелно съ икономическитѣ кризи и подежи и съ разволя на икономическия животъ има тенденцията по скоро да спада, нежели да расте.

Въ послѣднитѣ десетлѣтия растащата придобивка на златото позволи на банкитѣ да уголѣмнитъ своитѣ запаса отъ благородни метали и борбата за злато, като мотивъ за повишение на дисконта, отиде на заденъ планъ. По авторитетното съобщение на президента на Reichs-bank прѣдъ Reichstagъ на 10/II 1898 г. отъ 1876 г. само 11 пѣти е билъ повишенъ дисконта поради избѣгането на златото задъ граница. Но избѣгането на златото не свидѣлствува, при все тѣй за общата свѣтовна нужда отъ него и може да се обуслови, напримеръ, на неблагоприятенъ смѣтенъ балансъ.

Що се касае до емисията на банкнотитѣ то тѣхния рѣстъ сѣщо потвърждава нашата мисль за независимостта на цѣнитѣ отъ количеството

на златото. Единичното е, че банкитѣ би се стремели да увеличатъ емисията до позволения отъ закона максимумъ, ако наличното злато бжде недостатъчно, тъй като би се явила необходимостъ да се замѣсти недостигащата монета. Но това го нѣма: банкнотитѣ билети въ сегашно врѣме сѣ почти излѣтати свидѣтелства (сертификати).

Отъ всичко до тукъ изложено е ясно, че и теоритическитѣ съображения, и фактитѣ отъ живота говорятъ противъ зависимостта на цѣнитѣ отъ количеството на добиваното ежегодно злато.

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение и допълнение закона за повдигане копирпепата индустрия въ царството.

При все че този законопроектъ съдържа материалъ само 1 1/2 страници, обаче, по съдържанието и доброто, което мѣри да допринесе е отъ голѣма важностъ за тази индустрия, която само отъ странство дава приходъ годишно 4—5 милиона лева.

Новитѣ измѣнения въ законопроектъ повечето сѣ насочени да опрѣлятъ копирпепата производство отъ посѣгате-ствата на разни експлоататори отъ вънъ и отъ вѣжтѣ царството, които могатъ да си играятъ съ сѣдбата на 200,000 бубовѣди у насъ и компрометиратъ единъ отрасль отъ народното ни стопанство.

Най-сериозното ново въвеждане въ законопроектъ се прави съ измѣненето на членовѣтъ 17 и 18, които ставатъ респективно 6 и 7, които се измѣняватъ така:

Чл. 6. „Вносътъ на бубеното сѣме отъ странство—за търгуване или научни цѣли—е позволенъ отъ 1 августъ до 1 ноември и отъ 1 февруарий до 1 мартъ съ разрѣшеніе и контролъ отъ Министерството на Търгъ, Земледѣлнето и Държ. Имоти, което разрѣшение вносителитѣ трѣбва да искатъ прѣдварително всѣка година. Внесено отъ странство бубено сѣме и произвежданото въ страната ще се раздава на бубохранителитѣ само слѣдъ 15 мартъ.“

Чл. „Внасятъ отъ странство бубено сѣме трѣбва да отговаря на сѣжитѣ условия, които се използватъ отъ мѣстното такова.“

Обаче, за жалостъ, въ законопроектъ, както и въ стария законъ, никѣдъ не се вижда министерството да налага и гарантира контрола върху производителите на бубеното сѣме, а именно: каква раса той отглежда, какъ селекцията пакулирѣ, какъ извършва хвърпането и кѣждъ, какъ извършва микроскопическитѣ изследвания, кѣждъ пази добитото сѣме, какъ извършва неговата продажба, какви резултати се добиватъ отъ пуснатото отъ него бубено сѣме.

Като правимъ горнитѣ бѣлжжии ние сме увѣрени, че при вписането на този законопроектъ въ камарата ще се обрне внимание да се поправятъ измѣненията въ горния смисль, защото бѣлжжикитѣ ни сѣ придобиха отъ горчивата опитностъ, която никога не лъже, а винаги истинно поучава.

Съ горното изключение, въобщо, законопроектъ има добрата тенденция, безъ заплашавания и глобявание, да поучава и оправя.

ХРОНИКА.

Обръщаме вниманието на четитѣ си върху статията на учения икономистъ, г-на К. Сенкевича върху „Придобивката на злато и сточнитѣ цѣни“ и ги молимъ да я прослѣдятъ до край. Тя иде да внесе новъ обрѣтъ въ умовѣтъ и познанията на мислящитѣ и пишущитѣ, че поскупяването на живота се дължи на поесфиняването на златото.

Поржчанъ е вече. шестия паракходъ за Българското Търговно-Параходно Д-во въ корабостроителната на Братия Орландо въ Италия, понеже министра на финанситѣ, въ съгласие съ управителя сѣбѣтъ на д-вото е одобрилъ офертата на тая верфа, която е дала сумата 140,000 лева, за колкото и ще бжде построенъ паракходъ. Послѣдния ще бжде смѣсенъ — товарно-пасаженски — и ще има вмѣстимостъ 1500 тона товаръ.

Франко-руската банка въ София. Френския банкеръ Тостъ е пристигналъ въ София съ намѣреніето да проуча въпроса и въ съдружие съ френски и руски капиталисти да основне една френско-руската банка. Безъ съмнѣние, това намѣреніе на г. Тоста е посрѣщнато съ радушенъ приемъ въ българската столица.

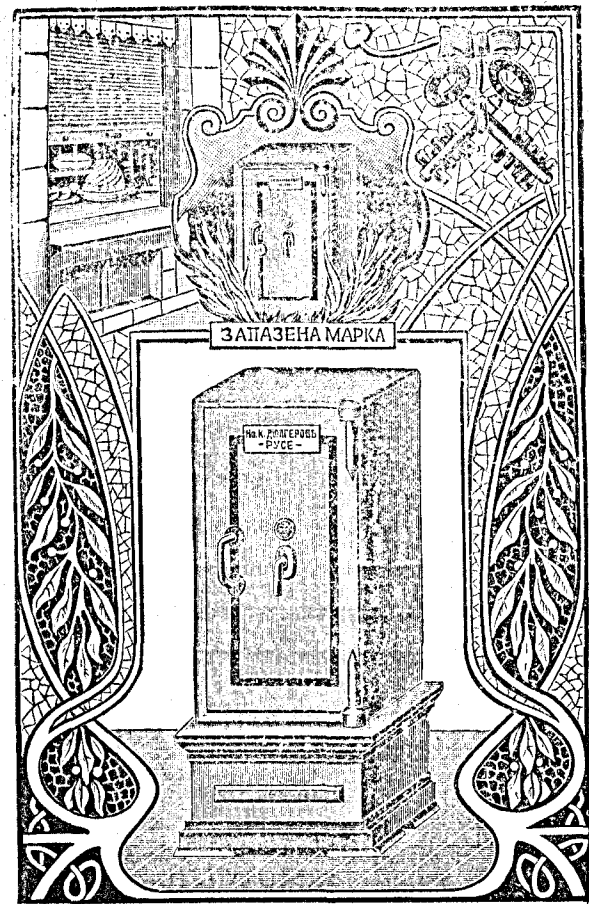
Новъ хотелъ въ Балчикъ. Новостроения отъ г. Кескинева въ центъра на гр. Балчикъ (срѣщу околийското управление) хотелъ е наетъ отъ много добръ познатия дългогодишенъ и прѣдприемчивъ хотелиеръ г. Григоръ Денчевъ и е наименованъ хотелъ „Балгария“. Той е мобилиранъ съ съвършено нови и много елегантни мебели. Както е нареденъ той заема мѣсто на единъ отъ най-добритѣ столични хотели. Наематели г. Денчевъ не е сѣдилъ никакъ

*) Послѣдното явление мѣжко се подава на точно изчисление, но за растащата бързина въ обръщението на паритѣ споръ не може да има.

АНГЕЛЪ ЦЕВТКОВЪ & С-ИЕ

София — Русе — Свищовъ
Манифактура на едро и дребно. Основана въ 1848 год

Провинциалните посетители на столицата ще намерятъ въ магазина ни всички манифактурни и галантарийни стоки, готови блузи и голѣмъ изборъ отъ парижкитъ корсети „C. P. à la Sirène la première marque du monde“.

ИВ. К. ДЮЛГЕРОВЪ РУСЕ.

фабрика за
жельзни огнеупорни каси
и ролети отъ стоманена
ламарина.

ОТДѢЛЪ I.

Огнеупорни каси фабрикувани съ прочутитъ брави „Протекторъ“ и „Релингъ“, по качество и цѣна много подобри отъ английскитъ

ОТДѢЛЪ II.

Ролети отъ стоманена ламарина съ патентовани стоманени пружини лекодвигачи, които се фабрикуватъ съ най-модернитъ машини.

ЦѢНИ УМѢРЕНИ.
Каталози се изпращатъ даромъ и франко.

СВИЩОВЪ Главни депозити.

РУССКИ ПЕТРОЛЪ**ПЪРВО КАЧЕСТВО****ДРУЖЕСТВО****НОВАЯ**

СОФИЯ Постоянни депозити.

„БАНКА БЪЛГАРИЯ“

(„Banque Bulgare“)

БЕЗИМЕНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО.

СОФИЯ

ОСНОВЕНЪ КАПИТАЛЪ 3,000,000 лева вл.

Извършва всѣкакви банкови операции.

отпуска заеми и открива смѣтки срѣщу: цѣнни книжа, стоки и търговски сконтъ. Покупка и продажба на мѣстни и иностранны цѣнни книжа порѣчка. Покупка и продажба на чекове и коносаменти срѣщу странство. Дава гаранция съ удостовѣренія за участие въ търгове при споразумение и въобще извършва всички видове търговски операции на които мисли.

Приема влогове на които плаща лихва 5% годишно на безсрочнитъ влогове, а на срочнитъ — при споразумение.

Банката ще посрѣдничъ при покупко-продажбата на разни български произведения, като зърнени храни и др. на комисионерски начала, като за цѣлтъ е въ сношения вече съ страннитъ тържища.

Телеграфически адресъ на банка България е: „БАНКЪ БЪЛГАРИЯ.“ — „BANQUE BULGARIE.“

БАЛКАНСКА БАНКА

(Banque Balkanique)

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО.

Капиталъ шестъ милиона лв. златни напълно внесень. Централъ въ София. Клонове въ Бургазъ, Пловдивъ, Русе и Варна. Агентура въ Балчикъ.

Кореспонденти въ всичкитъ по-главни градове на България и странство. ИЗВЪРШВА ВСѢКАКВИ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ, КАТО: Аванси срѣщу цѣнни книжа и стоки, търгов. шконтъ покупка и продажба на мѣстни и иностранны цѣнни книжа; чекове, кредитни писма и пр. Даване гаранции за търгове и пр. ПРИЕМА ВЛОГОВЕ:

Безсрочни съ 4% год. лихва.
Съ срокъ най-малко 6 мѣсци съ 4 1/2% г. лихва.
Влогове по-голѣми отъ 10,000 лева по особни споразумения. Полагатъ се особени грижи за покупка и продажба на чуждестранни цѣнни книжа.

Банката има постоянно въ депозитъ различни мѣстни цѣнни книжа, които може да прѣдава веднага въ всѣко желаемо количество.

Прѣпоръчва особено своя новооткритъ отдѣлъ за купуване и продаване зърнени храни на комисионна. Тѣхното приемане и манипулиране се извършва съ най-голѣмо внимание. За прѣдаденитъ храни на консигнация Банката дава авансъ при най-износни условия.

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКА БАНКА

Banque Bulgare de Commerce

Акционерно дружество

Капиталъ напълно внесень лв. зл. 5,000,000

Резерв образувани „ „ 566,000

Клонове: София, Варна, Бургазъ, Габрово и Пловдивъ

Кореспонденти въ всичкитъ градове въ България и странство

Извършва всѣкакви банкови операции.

Приема суми безъ срокъ въ текуща смѣтка съ 5% год. лихва. Суми съ срокъ се приематъ по споразумение. Купува и продава цѣнни книжа и чекове. Издава акредитивни писма за странство и пр.

Банката прави улеснения по операциятъ съ цѣнни книжа приема мѣсечни изплащания на купени отъ нея книжа, дава безплатни свѣдения по разнитъ книжа, прави аванси срѣщу цѣнни книжа и пр.

Телегр. адресъ: „Търбанкъ“ „Bulcombank.“

Искайте винаги американскитъ галоши

подъ горнитъ марки и ще се увѣритъ въ тѣхната трайностъ и до-бродѣтелностъ.
Продаватъ се навсѣкѣждъ въ България.

Главни прѣдставители

Адолфъ Краусъ С-иЕ

РУСЕ.

При сжщата фирма търсете и шевни машини „Домакина“ и др. марки, помпи „Алвайлеръ“, звъгащи чорапчета „Ридеръ“ и „Витро“.

АНОНИМНОТО ДРУЖЕСТВО

ЗА

ТЪРГОВИЯ СЪ МАШИНИ И ТЕХНИЧЕСКИ ПРЕДПРИЯТИЯ

БИВШЕ

ЕВГЕНИЙ БЕЛЕСЪ

ВАРНАНСКИ КЛОНЪ.

Прѣпоръчва своитъ най-усвършенствувани:

ПЛУГОВЕ, ЖЕТВАРКИ И ПАРНИ ВЪРШАЧКИ

Сжщо и всѣкаквъ видъ:

МОТОРИ И ИНДУСТРИАЛНИ МАШИНИ.

Оферти се даватъ при първо поискване.

ЦѢНИ УМѢРЕНИ.

Условия за изплащане най-либерални.

Гаранция най-сигурна.

Nous vous ferons savoir sur demande les Epiciers qui tiennent la Vegetaline. Indiquez-nous quel est votre Epicier habituel. Découpez cette annonce et adressez-la avec o fr. 10 à la Vegetaline, à Marseille, vous recevrez à votre choix, soit un abonnement de 3 mois à L'Echo du Foyer, soit un souvenir (Recueil de Recettes, etc.), soit un échantillon.

Само Кокосовото масло „ВЕЖЕТАЛИНЪ“
отъ всъзнатата фабрика „Rosa Tassy & de Roux.“ — Marseille
е гарантирано чисто хранително масло, което при употреба не е ико-
номия замѣства маслото, зейтина и лойта.
Прѣвзходствува по качество всички други кокосови масла.
Употребявайте само кокосовото масло „ВЕЖЕТАЛИНЪ“.

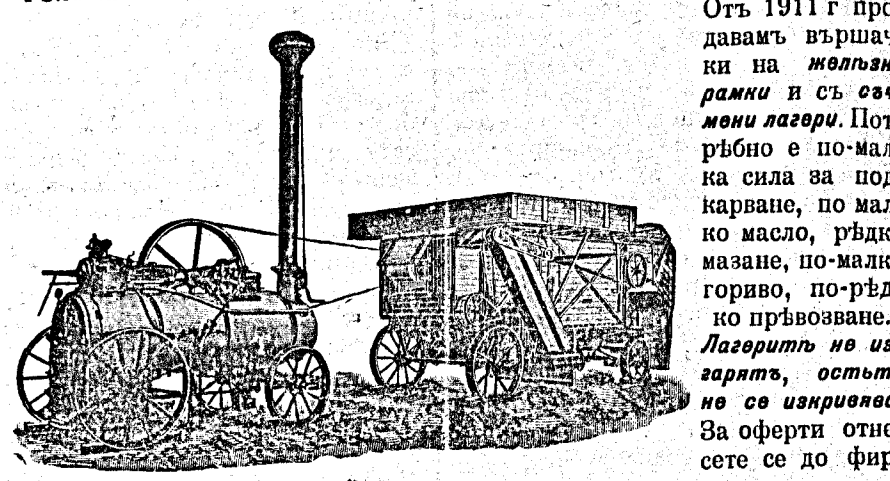
ЦАРСКА ПРИДВОРНА ФАБРИКА**Иванъ Х. Беровъ**

Габрово

за чисто вълнени платове е най-старата и реномирана, поради своитъ хубави камгари, трика, атлази, дюзове, и други модерни платове.

Фабриката дава най-добри условия и услуги на своитъ клиенти въ сравнение съ мѣстнитъ и иностранны продавачи на платове, защото фабриката не се движи съ парна сила, а съ водна — електрическа.

Голѣмъ складъ въ България за: газожени мотори, мѣлници и пр.

Отъ 1911 г продаватъ вършачки на мѣлници рамки и съ сѣчмани лагери. Потребно е по-малка сила за подкарване, по-малко масло, рѣдко мазане, по-малко гориво, по-рѣдко прѣвозване. Лагеритъ не изгарятъ, остава не се изкривлява. За оферти отнесете се до фирмата НИКОЛАЙ ФЕХЕРЪ & С-ИЕ — РУСЕ.

ТЪРГОВСКО-ИНДУСТРИАЛНА БАНКА

ПЛОВДИВЪ

Основенъ капиталъ 1,000,000 лев. напълно внесень

Основана 1895 година

Извършва всѣкакви банкови операции: сконтира търговски ефекти; прави заеми срѣщу лични гаранции и съ залогъ на цѣнни прѣдмети и стоки:

Открива текущи смѣтки срѣщу лична гаранция и ипотека на недвижими имоти; Купува и продава чекове за въ България и странство, прави и парични прѣводи;

Купува и продава разни цѣнни книжа и стоки за чужда смѣтка;

РАЗНИ ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА.

Приема влогове:

БЕЗСРОЧНИ съ 5% годишна лихва. СРОЧНИ за до 2 г. 5 1/2% г. лихва. СРОЧНИ за до 5 години 6% годишна лихва.

Телеграфически адресъ: „Индустриална Банка“.

ТЕЛЕФОНЪ № 17.

ТЪРГОВСКАТА КЪЩА**Н. Бѣловѣждовъ и С-иЕ**

(София, жгѣла на ул. „Ан. Кънчевъ и Денкоглу“)

- Набавя и продава по най-износни условия слѣднитъ прѣдмети:
- 1) Много практични перачни машини. За 2 часа най-много е готово прането на едно семейство и то чисто и бѣло като снѣгъ.
 - 2) Четки машинки за чистене стѣклата на прозорцитъ. Незамѣними сж тѣзи машинки за голѣмитъ къщи и високи прозорци.
 - 3) Точила за кухненски ножове. 4) Стерископи и български картинки за тѣхъ. 5) Учебни помагала за училищата по каталозитъ на Д-ръ Парпапановъ и по всички други каталози.
 - 6) Доставка чуждестранни книги: руски, нѣмски и френски
 - 7) Продава малиновъ и ягодовъ чай. Чудесенъ напитокъ, особено за слаби хора, жени и дѣца.
 - 8) Продава картинитъ „Розова долина“ и „болеститъ у дѣцата въ думи и картини. Тѣзи картини сж необходими за всѣко училище, а втората и за всѣко семейство, дѣто има дѣца.
 - 9) Продава листовъ за препариране на растения, игли и вѣтрила за наськоми и др.
 - 10) За велосипедисти продава новознаменити прѣваратъ „ANTILADIN“, съ който моментално се залѣпа спукана гума.
 - 11) Приема порѣчки за всѣкакви литографски работи: пощенски карти, етикети, албуми, календари и др. съ най-износни цѣни.
 - 12) Набавя мушамени пардесюта и перелини за дами и г-да.

Адресъ: Н. Бѣловѣждовъ и С-иЕ — София. Телефонъ № 734.

Параходно Дружество „Панелиникъ“

Флота на дружеството:

Делфисъ	вм. тона	5100	Траки	вм. тона	1700
Еонъ	„	4100	Ионна	„	1700
Пантаисъ Ралисъ	„	4000	Аванна	„	1700
Сапфо	„	2500	Самосъ	„	1000
Скармангасъ	„	2000	Тессалиа	„	800

Парахолитъ сж бързоходни и съ електрическо осветление, замиватъ отъ Варна редовно всѣка седмица въ вторникъ, точно часа 5 слѣдъ пладъ, направо за Цариградъ, Дарданели, Митилинъ, Смирна, Хиосъ, Пирей, Александрия, или Триестъ, а въ връзка сж съ парахолитъ на сжщото дружество въ Пирей, които замиватъ за Сифно, Родосъ, Ретимно, Ираклио (Кандия), Гитионъ, Каламата, Катаколонъ, Патрасъ, Корфу, Триестъ, Александрия, Халкида, Едипсо и Воло.

Отъ Варнен. Агенция.

D. A. Karamfiloff

Galata, Omar Abed Han

Constantinople.

Информационно бюро, комисионна, прѣдставителство.